

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΡΦΩΣΗ

Ὁ Σύνδεσμός μας παρακολουθώντας τὴν προετοιμασίαν τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων στὸ Ἰπουργεῖο Παιδείας, διαμαρτυρήθηκε ἀπὸ καιρὸ γιατί εἶδε νὰ συνεχίζεται τὸ αὐτοποσύστημα τῶν λεγομένων Ἀστικῶν σχολείων. Τὰ νομοσχέδια ἤδη βρίσκονται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Γιαυτὸ ὑποβάλαμε τὸ παρακάτω ὑπόμνημα ποὺ περιλαμβάνει τὶς ἀπόψεις τοῦ Συνδέσμου γιὰ τὸ σπουδαιότατο αὐτὸ ζήτημα. Τὸ ὑπόμνημα ἔχει συνταχθῆ ἀπὸ τὴν κ. Ἑλλη Λαμπρίδην ποὺ ἔκανε καὶ τὴ σχετικὴ εἰσήγησιν στὴν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου. Ἐπιδόθηκε στὴν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν κ. Λαμπρίδην καὶ Σβώλου, ποὺ ἔγιναν δεκτὲς ν' ἀναπτύξουν τὶς ἀπόψεις τοῦ Συνδέσμου στίς 22 Ἰουνίου. Ἡ ἐπιτροπὴ μὲ πρόεδρον τὸν κ. Παπανδρέου, εἰσηγητὴ τὸν κ. Καλοῦδη, καὶ μέλη τοὺς κ. κ. Λ. Μακκᾶ, Ρεδιάδη, Χατζηλίαν, Καρασεβᾶ, Κωνσταντόπουλο καὶ ἄλλους ἀφοῦ ἄκουσε μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ συνεζήτησε ἐπὶ δύωρον σχεδὸν μετὰ τῶν ἀνυπρουσώπων μας, δήλωσε πὼς θὰ λάβει σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν τὴν τὴν ἀπόψεις μας. Μερικὰ μάλιστα μέλη εἰπὸν πὼς συμφωνοῦν. Ὁ κ. Παπανδρέου δμως κάνοντας τὴν εἰσηγησὴν του στὴ Βουλὴ ἀνάφερε μόνον πὼς ὁ Σύνδεσμός μας ὡς καὶ ὁ σύλλογος καθηγητῶν ἀντιτίθενται σαυτὸ τὸ σημεῖο, χωρὶς ν' ἀναφέρει καὶ τὴ θετικὴ μας ἀποψη. Ἔτσι τὸ νομοσχέδιο θὰ περάσει ὅπως ἄλλως τε τόσα ἄλλα νομοθετικὰ ἐξαμβλώματα τὸν τελευταῖο καιρὸ.

«Ὁ Σύνδεσμος γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς Γυναίκας, παρακολουθῶν μὲ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον πᾶσαν κίνησιν ἢ νομοθετικὸν μέτρον δυνάμενον νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν θέσιν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνίδος, τόσον ἀπὸ πρακτικῆς καὶ ὀλικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὰ νέα ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια ὡς καὶ τὰς εἰς ταῦτα συνημμένους εἰσηγητικὰς ἐκθέσεις, θεωρεῖ καθήκον αὐτοῦ νὰ ὑποβάλλῃ Ἰμὴν τὰς κάτωθι κρίσεις καὶ προτάσεις ὡς πρὸς τὴν γυναικεῖαν ἐκπαίδευσιν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τύχῃσι τῆς εὐμενοῦς Ἰμῶν προσοχῆς.

1) Ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν κατωτέραν ἐκπαίδευσιν, ὁ Σύνδεσμος χαιρετίζει εὐφροσύνως τὴν γενικὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐξαετοῦς ὑποχρεωτικῆς παιδείσεως εἰς τὸ ἐνιαῖον δημοτικὸν σχολεῖον καὶ τὴν ἐπίσης γεν. κτὴν

ἀναγνώρισιν τῆθ συνεκπαιδεύσεως ὡς ἀρχῆς παγκοσμίως ἤδη παραδεγεμένης, ἣς ἀναμφιδόλως θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀριωτέραν ὀργάνωσιν τῶν ὀλιγοτάξιων δημοτικῶν σχολείων εἰς τὰς ἀραιῶς κατωκνημένους περιοχάς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πληρεστέραν ἐξοικείωσιν καὶ ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν τῶν δύο φύλων, προωρισμένων νὰ ἀγωνισθοῦν μαζὺ ἐν τῇ ζωῇ. Ὁ Σύνδεσμος ἐλπίζει τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ταχίστην ἄρσιν τῶν ὀλίγων ἐκείνων διατάξεων, αἵτινες ἐξακολουθοῦν δίδουσαι μειονεκτικὴν θέσιν εἰς τὴν γυναῖκα, ὡς δημοδιδάσκαλον ἀπέναντι τοῦ ἀνδρός.

2) Ὡς πρὸς δὲ τὰ κατώτερα ἐπαγγελματικὰ διαιτῆ ἢ τριετῆ σχολεῖα, θὰ ἐπεθύμει ὁ Σύνδεσμος νὰ θεωρηθῶσιν ἐξ ἴσου σχολεῖα συνεκπαιδευτικὰ καθ' ἑλλην αὐτῶν τὴν ἑκτασιν, τὰ δὲ οἰκοκυρικὰ ν' ἀποτελέσουν εἰ-

τε υποχρεωτικήν βαθμίδα τὴν ἐποίαν νὰ διανύσουν ὀ-
λα τὰ θήλεα πρὸ ἢ μετὰ τὸ διετὲς ἐπαγγελματικὸν
σχολεῖον, εἴτε νὰ διαρρυθμισθοῦν εἰς καθαρῶς ἐπαγ-
γελματικὰς σχολὰς παραλλήλους πρὸς τὰς ἄλλας καὶ
μὴ ὑστερούσας κατὰ τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς γενικὰς
γνώσεις τῶν ἄλλων ἀντιστοιχῶν σχολείων.

3) Ἐν σχέσει ὁμοῦ πρὸς τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν. ὁ
Σύνδεσμος διαφωνεῖ κατ' ἀρχὴν καὶ διαμαρτύρεται διὰ
τὴν βίαιαν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν διακρῶρὰν μεταξὺ
τῶν δύο φύλων, ἧς εἰσάγεται διὰ τῆς διατηρήσεως τῶν
Ἀστικῶν σχολείων καὶ τῆς μετασχηματίσεως αὐτῶν
εἰς τὰ ὄνομαζόμενα ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα. Διότι.

α) Θεωρεῖ ταῦτα ἐπιβλαβήματα διὰ τῶν αὐτῶν ἐλ-
λείψεων καὶ ἑλαττωμάτων, τὰ ὅποια καθιστοῦν τὰ ἤδη
καταργούμενα Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἀπροσάρμιστα πρὸς
τὰς ἀνάγκας τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας· καθὼς ταῦτα,
καὶ ἐκεῖνα εἶναι προωραμένα νὰ δημιουργήσῃν εἰδὸς
πνευματικῶν προληπτῶν, χωρὶς ἐφόδου διὰ τὴν πάλ-
λην τῆς ζωῆς καὶ τὸν συναγωνισμὸν πρὸς τοῦ; ἀπο-
φοίτους τῶν πλήρων ἐξαταξίων σχολῶν μέσης ἐκπαι-
δεύσεως, χωρὶς ἱκανὴν μόρφωσιν ὅπως προσκαταλι-
θοῦν καὶ ἐκτιμήσῃν δεόντως τὸν περὶ αὐτοῦ; ὄργων-
τα προσδευτικὸν μετασχηματισμὸν τῆς κοινωνίας δια-
τρέφουν ὁμοῦ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τροφίμων των ἀξιώ-
σεις δῆθεν ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ ἐνθαρρύνουν τὴν
ἡμιμάθειαν καὶ τὸ «λίγ' ἀπ' ὄλα» τὸ πατροπαράδοτον
πασάλειμα τοῦ εἰρηματικοῦ μικροαστοῦ νεανίσκου, ὅστις
δὲν καταδέχεται νὰ συμμετάσχη εἰς παραγωγικὴν χει-
ρωνακτικὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ θεωρεῖ εὐγενέστερον νὰ
«βαστάη τὴν πένητα», νὰ γίνῃ δηλαδὴ παράσιτον κοι-
νωνικὸν μὲ ἡμερομίσθιον κατώτερον τοῦ ἐργάτου ἀμοι-
βόμενος, ἀντιγραφεῦ; ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ἐγγράφων.

6) Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα καὶ τὴν ἑλλιπῆ αὐτὴν
μόρφωσιν θεωρεῖ ὁ Σύνδεσμος Δ. Γ. τοῦλάχιστον πε-
ριττόν νὰ κληρονομηθοῦν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνίδα, εἴτε
πρόκειται αὕτη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἐπαγγελματικὴν καὶ
προσοδοφόρον ἐργασίαν ἔξω τοῦ οἴκου, εἴτε νὰ πρά-
σχη εἰς τὴν κοινωνίαν τὴν ὑψίστην καὶ ἀνυπολόγιστον
ἀξίαν ὑπηρεσίαν, δημιουργοῦσα καὶ ἀνατρέφουσα τέχνα-
ποῖον ὁμοῦ εἰς τῶν δύο τούτων θὰ ἐδρεθῇ εἰς θέσιν νὰ
ἐκτελέσῃ, ἢ ἂν καὶ τὰ δύο εἰς διαφόρους περιόδους
τῆς ζωῆς τῆς, ἢ καὶ συγχρόνως, εἶναι κἀκεῖ ἀδύνατον
νὰ καθορισθῇ ἐκ τῶν προτέρων, εἴτε διὰ κάθε ἀτομον
εἴτε καὶ δι' ὀλόκληρον κοινωνικὴν τάξιν. Κατὰ τὰς
δύο παρελθούσας δεκαετηρίδας εἶδομεν ἄλλωστε τόσον
ραγδαίαν τὴν ἐξέλιξιν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν καὶ
τόσον θαθείας τὰς μεταβολὰς, ἃ; ἐπέφερον, ἰδίως εἰς
τὴν θέσιν τῆς γυναίκος ἀπέναντι καὶ τῆς οἰκογενείας
καὶ τῆς κοινωνίας, ὥστε εἶναι ἀδικαιολόγητος ἢ ἐμ-
μονὴ εἰς πεπαλαιωμένας ἤδη ἀντιλήψεις, ἐξαραιζο-
μένας ὁσημέραι καὶ εἰς τὰς μᾶλλον ἀποκέντρους γω-
νίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

γ) Ὁ Σύνδεσμος, ὅχι μόνον δὲν θεωρεῖ τὰς δύο ταύ-
τας λειτουργίας τῆς γυναίκος ὡ; ἀσυμβίβαστους μετα-
ξὺ των, ἀλλὰ καὶ διαμαρτύρεται ἐντόνως ἐναντίον τῆς
ἰδέας ἧς ἀφήνεται νὰ ὑπονοηθῇ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ
ἐκθέσει, ὅτι ἢ ἀνωτέρα καὶ πληρυστέρα μόρφωσις κα-
θιστᾷ τὴν γυναῖκα ἀπρόσφορον εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀνα-
τροφῆς τῶν παιδῶν καὶ εἰς τὰ καθήκοντα διευθύνσεως
τοῦ οἴκου. ὑποστηρίζει δὲ ἀντιθέτως, ὡς γενικῶς ἀπο-

δεδειγμένον γεγονός, ὅτι καλυτέρα μήτηρ θὰ εἶναι ἢ
ἀρτιώτερον μορφωμένη.

δ) Ἐκτὸς τούτων τὰ Ἀνώτερα Παρθεναγωγεῖα ἀ-
ποκλείοντα πᾶσαν δυνατότητα προσόδου εἰς ἰδρύματα
ἀνωτέρας μορφώσεως, Πανεπιστήμια ἢ ἄλλα, περιορί-
ζουν οὕτω τὰς πιθανότητας ἐξελέξεως τοῦ ἀτόμου ἀπὸ
τῆς μικρᾶς ἡλικίας τῶν δώδεκα ἐτῶν, πρᾶγμα τὸ ὀ-
ποῖον ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλαστικότητος τῶν
προγραμμάτων καὶ τῆς ἀντιστοιχίας τῶν διαφόρων
κλάδων τῆς μέσης ἐκπαίδευσεως.

ε) Μόνον δὲ κατ' ὄνομα ἐξισοῦνται πρὸς τὰς πλή-
ρεις σχολὰς μέσης ἐκπαίδευσεως. Κατ' οὐσίαν ἐντεί-
νουν περαιτέρω τὴν ἤδη εἰς εὐθείαν κλίμακα ἀσκού-
μένην διαφοροποίησιν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας εἰς
θάρος τῆς γυναικὸς· διότι φυσικὸν εἶναι ὅτι οἱ ἀπόφοι-
τοὶ των δὲν θὰ δύνανται ν' ἀξιώσῃσιν τοῦ αὐτοῦ; μισ-
θοῦ; ὡς καὶ ἀπόφοιτοι τῶν γυμνασίων, διότι θὰ
προτιμῶνται οἱ ἔχοντες ἐπιπλέον δύο ἐτῶν σπου-
δᾶς, θὰ προσλαμβάνωνται ἀρχμόνον ὡ; οἰκονομικώ-
τεροι ἐργάται. Τοιαύτην ἄλλως τε ἐξίσωσιν δὲν
δύνανται θεδικῶς νὰ ἐπιφέρῃ αὐτομάτως μία ῥή-
τρα τῆς εἰσηγητικῆς τῶν νομοσχεδίων ἐκθέσεως,
ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ στηρίζεται ἐπὶ πραγματικῆς ἐξό-
τητος ἱκανότητων, μορφώσεως καὶ ἀποδόσεως ἐργασίας.

στ) Ἡ ἀσάφεια τῶν διατάξεων περὶ κανονίζουσαν τὴν
ἐλευθέραν φοίτησιν τῶν θηλέων εἰς γυμνάσια ἀρρένων
θὰ διδῇ λαβὴν εἰς συντηρητικὸς γυμνασιάρχας καὶ ἐ-
πιθεωρητὰς νὰ παραπέμπουν εἰς τὰ Ἀνώτερα ταῦτα
Παρθεναγωγεῖα, κορίτσια ἔχοντα διὰθεσιν πρὸς εὐρυ-
τέρας σπουδὰς, ἀφοῦ ἄλλως τε θὰ θεωροῦνται ταῦτα
τυπικῶς τοῦλάχιστον ὡς ἰσοδύναμα θὰ ἐμποδίζεται δ'
οὕτω τὸ νὰ γίνῃ αἰσθητὴ ἢ ἀνάγκη, ἰδρύσεως πλήρων
σχολῶν μέσης ἐκπαίδευσεως θηλέων εἰς τὰς πρωτεύ-
ουσας νομῶν ἕπου θὰ ὑπάρχουν τὰ ἀν. Παρθενα-
γωγεῖα.

ζ) Αἱ ὀρθαὶ σκέψεις αἵτινες ἐκφέρονται ἐν τῇ εἰση-
γητικῇ ἐκθέσει ὡς πρὸς τὸ ἄστοχον τῶν Ἑλληνικῶν
Σχολείων καὶ τὸν διπλοῦν αὐτῶν σκοπὸν, μεταπίπτουν
ὡ; διὰ μαγείας εἰς τὰ ἀντίθετά των μῶλις πρόκειται
περὶ μορφώσεως τῶν θηλέων. Διότι τὰ ἀνωτ. Παρθε-
ναγωγεῖα, εἶνε σχολεῖα ἀνώτερα τοῦ δημοτικοῦ καὶ
κατώτερα τῶν Γυμνασίων, πρᾶγμα ὅπερ ῥητῶς καὶ
ἀνευ αἰουδήποτε περιορισμοῦ ὡ; πρὸς τὸ φύλον, ἀπορί-
πτειται εἰς τὴν σελ. 12 τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως. Τὰ ἀν.
Παρθεναγωγεῖα ἔχουν πλέον ὄχι διπλοῦν, ἀλλὰ σχεδὸν
τριπλοῦν σκοπὸν: 1) διδοῦν εἰς 4 μόνον ἔτη ἀρτίαν
ἐγκυκλοπαιδικὴν, ἐλληνοπρεπῆ κλπ. μόρφωσιν χωρὶς
τὸ «καταθλιπτικὸν» πρόγραμμα τῶν γυμνασίων. Ἐρω-
τᾶται ὁμοῦ τότε πῶς ὑποστηρίζεται εἰς τὰ νέα καὶ προ-
οδευτικὰ νομοσχέδια πρόγραμμα δυνάμενον νὰ κατα-
πονήσῃ νὰς πνευματικὰς δυνάμεις τῆς μελλούσης γε-
νεᾶς; 2) καθιστοῦν τὰς τροφίμους των τελειότερας οἰ-
κοκυρὰς καὶ μητέρας ἀπὸ τὰς ἀποφοίτους τῶν διετῶν
ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, αἵτινες ἔχουν αὐτὸ ὡς πρῶ-
τον καὶ κύριον μελημα. 3) τὰς ἐξακοῦον πλειόπερον
τοῦ Γυμνασίου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν (!), τὰς ξένους γλώσ-
σας καὶ τὰ ἐμπορικὰ, τὴν λογιστικὴν κλπ. Εἶναι ἐν
ἐνὶ λόγῳ πανάκεια.

(Συνέχεια σὴν 6 σελίδα)

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

(Συνέχεια από την 4 σελίδα)

η) Ἐλέχθη προσέτι ὅτι ὁ τύπος αὐτῶν τῶν σχολείων θὰ προσελκύσῃ πολλὰς μαθητριάς, αἵτινες ἄλλως θὰ ἐφοίτων εἰς ξένας ἰδιωτικὰς ἢ προπαγανδιστικὰς σχολὰς· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπ' ἐνδὸς μὲν ἀνακριβές, διότι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀντικαταστήσουσιν τὴν εὐχερῆ πρακτικὴν τριθὴν καὶ χρησιμοποίησιν τῶν ξένων γλωσσῶν, ἔνεκα τῶν ὁποίων κυρίως ἀποστέλλουσιν οἱ γονεῖς εἰς αὐτὰς τὰ τέκνα των, ἀπ' ἑτέρου δὲ εἶναι θλιβερὸν ἕάν, διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν ἑκατοντάδας τινὰς ἀργοσχόλων καὶ ἐπιπολαίων γονέων νὰ κατευθύνουσι τὰ τέκνα των πρὸς τὴν ἡμιμάθειαν καὶ τὴν ἐπίπλαστον μόρφωσιν τοῦ «σαλονιοῦ», δημιουργήσωμεν τύπον σχολείου ὅστις θὰ προάγῃ τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδοῦν μαιραῖως εἰς ὄχρον ὄχι πλέον τῆς «λεγομένης μέσης ἀστικῆς τάξεως» ἣν ἀναφέρει μὲ ἐλαφρὰν καὶ δικαιολογημένην εἰρωνείαν ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις, ἀλλὰ τῶν πτωχῶν μαθητριῶν, αἵτινες θὰ προσέλθουσι εἰς αὐτὸ ὡς πρὸς τὴν μόνην ἐν τῇ πόλει των ὑπάρχουσαν ἀνοικτὴν πύλην πρὸς εὐρυτέραν μόρφωσιν καὶ προπαρασκευὴν διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ι) Τέλος ἐλέπεμεν ἐκ τούτων, ὅτι τὰ σχολεῖα αὐτὰ δὲν προσρίζονται νὰ ἐξυπηρετήσουσιν ὀλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τῆς παιδείσεως τῶν ἰκανωτέρων

του μελών, ἀλλ' ἀποβλέπουν εἰς τὰ συμφέροντα μιᾶς
μόνης καὶ ὀλιγαριθμοῦ τάξεως (Εἰς τὰ εἴδη λειτουρ-
γοῦντα ἀστικά σχολεῖα φοιτοῦν περίπου 2.000 μαθή-
τραι καὶ ἡ Ἰδία δὲ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις λέγει ὅτι τεί-
νουν νὰ ἐρημωθῶν) καὶ ἀποσκοποῦν νὰ δικαιωνίσουν τὴν
διακοσμητικὴν μόρφωσιν καὶ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκο-
νομικὸν παρασιτισμὸν τῆς γυναικός, προλήψεις ἐγκα-
ταλειπομένας ἤδη ὑπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῶν τῶν
μᾶλλον ὀλιγοδυσχερῶν μικροαγμάτων:

κ) Διὰ τὰ αὐτὰ πάντα, ὁ Σύνδεσμος Δ. Γ. λαμβάνων
ὕψ' ὄψιν καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς περιορισμοὺς, συνιστᾷ:

α) Ὅπως καταργηθῆ πάντα διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο
φύλων εἰς τὴν μέσῃν ἐκπαίδευσιν, διὰ τῆς ἀρσεως πάσης
ἀπαγορεύσεως ἢ περιορισμοῦ συμφοιτήσεως εἰς σχο-
λὰς μέσης ἐκπαίδευσως, ἐπὶ τῇ προόψει γενικῆς καὶ
καθολικῆς συνεκπαίδευσως εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ τῆς
πρώτης τοῦ δημοτικοῦ μέχρι τοῦ Πανεπιστημιακοῦ
διπλώματος.

Ἐπειδὴ ὁμως τὰ ἤδη ὑπάρχοντα ἀστικά σχολεῖα
θηλέων εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῶν κεκτημένον μορ-
φωτικὸν κεφάλαιον, ὅσον ἐλλειπὲς καὶ κακομεταχειρισμέ-
νον καὶ ἂν εἶναι ἐπειδὴ ἀπ' ἑτέρου ἢ διαφοροποιήσις
τῶν σχολῶν τῆ Μ. Ἐκπαίδευσως παρὰ τὰ ἐν τῇ εἰση-
γητικῇ ἐκθέσει εὐρέα σχέδια περὶωρισθῆ καὶ πάλιν εἰς
τὸ νομοσχέδιον εἰς τοὺς δύο ἤδη ὑπάρχοντας τύπους
ἤτοι κλάσικὰ γυμνάσια καὶ πρακτικὰ λύκεια, μὲ δυσ-
ανάλογον ὑπεραριθμίαν τῶν πρώτων.

β) Νὰ ἰδρυθῶν τετρατάξια σχολεῖα Μέσης Ἐκπαι-
δεύσεως, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας
τάξεις τῶν πλήρων σχολῶν Μ. Ἐκπαίδευσως, καὶ δε-
χόμενα μόνον μαθητριάς, αἵτινες ἔχουν συμπληρώσει
τὴν δευτέραν τάξιν τοῦ ἐξαταξίου γυμνασίου ἢ τοῦ
ἡμιγυμνασίου, δηλαδὴ τὰς δύο κοινὰς πρώτας τάξεις
ἑλῶν τῶν τύπων τῶν πλήρων σχολῶν Μ. Ἐκπαίδεύ-
σεως. Τὰ τετρατάξια αὐτὰ σχολεῖα, μαζί με τὰς δύο
κοινὰς πρώτας τάξεις τῶν σχολῶν Μ. Ἐκπαίδεύ-
σεως θ' ἀποτελοῦν πλήρη κύκλον γενικῆς μορφώ-
σεως σχολῆς Μ. Ἐκπαίδευσως, καὶ θὰ εἶναι
ἀπολύτως ἐξάξια καὶ ἐξότιμα πρὸς τὰς ἄλλας
σχολὰς, δίδοντα τὸ δικαίωμα εἰσιτηρίων ἐξετά-
σεων ἢ διαγωνισμοῦ διὰ ὅλα τὰ ἐξότιμα ἀνωτέρας
Ἐκπαίδευσως καὶ διὰ πάσας τὰς θέσεις ἂς δικαιῶν,
ταὶ νὰ ἀναλάβουσι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν ἄλλων σχολῶν.

Τὰ σχολεῖα αὐτὰ δύνανται νὰ ὀνομασθῶν ἐγκυ-
κλοπαιδικὰ ἢ πρακτικὰ γυμνάσια καὶ χάριν οἰκονομίας
νὰ ἰδρυθῶν κατ' ἀρχὰς δοκιμαστικῶς μόνον εἰς τὰς 16
πόλεις ὅπου προβλέπεται ἡ ἴδρυσις ἀνωτέρων Παρθε-
ναγωγείων, χρησιμοποιοῦντα ἐν μέρει καὶ τὸ προσω-
πικὸν τῶν ἀστικῶν σχολῶν, θὰ ὀνομασθῶν δὲ μόνον
προσωρινῶς καὶ ὑπὸ τὸν τύπον πειραματισμοῦ, σχολαὶ
μέσης ἐκπαίδευσως θηλέων, μὴ ἀποκλειομένου νὰ
φοιτήσουσι, ὅπου τὸ ζητήσουσι, καὶ ἄρρενα ἔχοντα
συμπληρώσει τὰς δύο πρώτας γυμνασιακὰς τάξεις καὶ
μὲ τὴν πρόβλεψιν νὰ ἐπενταθῶν ἀργότερα εἰς πλήρεις
γενικῆς μορφώσεως συνεκπαιδευτικὰς σχολὰς Μ. Ἐκ-
παίδευσως.

Θὰ περιλαμβάνουσι εὐρὴ πρόγραμμα ἐγκυκλοπαιδι-
κῶν σπουδῶν, με ἐλαστικότητα, διαφοροποιήσιν καὶ
ἀντιστοιχίας εἰς κλάδους τινὰς τοῦ προγράμματος, οὕ-
τως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ποῖά τις εἰδίκευσις ἐντὸς τῆς

σχολής, τοῦ μαθητοῦ ἐκλέγοντος ἐντὸς ὠρισμένων ὁρίων τὴν κατεύθυνσιν περὶ προτίθεται ν' ἀκολουθήσῃ. Μέρος π.χ. τῶν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἀναγομένων μαθημάτων θὰ δύναται ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἐμπορικῶν διδασκασίων σκοπεύον νὰ ἐπιδοθῶν εἰς τοιοῦτον κλάδον, ἢ μία ἐκ τῶν δύο γλωσσῶν διὰ τῆς Λατινικῆς κ. ἄ.

Ὁ Σύνδεσμος Δ. Γ. λαμβάνων τὸ θάρρος νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Σ|τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Κοινω-
 βουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν σχέδιον προγράμματος τοιοῦτου σχολείου ἐν ταῖς γενικαῖς αὐτοῦ γραμμαῖς, ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ σχολεῖα ταῦτα ἰδρυόμενα θὰ εὐδοκίμησούν, ἐπειδὴ εἰσάγουν συγχρονισμένον πνεῦμα γενικῆς μορφώσεως, ἀπέναντι τοῦ στενοῦ κλασικισμοῦ τῶν γυμνασίων, καὶ ὅτι θὰ ἐπισύρουν ἀμέριστον τὴν εὐμένειαν καὶ τὴν ἐγκρισιν τῆς Ἑλλ. Κοινωνίας, θὰ ἐπεκταθοῦν δὲ συντόμως εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν, δίδοντα πραγματικὴν γενικὴν μόρφωσιν καὶ προετοιμάζοντα καλύτερον τῶν γυμνασίων καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν ζωὴν καὶ διὰ τὴν φοίτησιν εἰς ἀνώτερα ἰδρύματα.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἀρχαίαν καὶ νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν, καὶ δύο ξένας γλώσσας μὲ τὴν φιλολογίαν τῶν ὧν ἡ μία ὑποχρεωτικὴ καὶ ἡ ἄλλη προαιρετικὴ, δυναμένη ν' ἀντικατασταθῇ μὲ ἄλλην, ἢ τὴν Λατινικὴν, ἢ μὲ εἰκοκυρικὰ, ἢ παιδαγωγικὰ μαθήματα, μαθηματικὰ (ἄλγεβραν καὶ γεωμετρίαν) φυσικὰς καὶ φυσιογνωστικὰς ἐπιστήμας, γεωγραφίαν (φυσικὴν καὶ ἀνθρωπολογικὴν μᾶλλον ἢ πολιτικὴν) πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἱστορίαν, φιλοσοφικά, ὑγιεινὴν παιδοκομίαν καὶ νοσηλείαν, εἰκοκυρικὰ, κλπ. μὲ τὴν κάτωθι περίπου κατανομήν τῶν ὥρων διδασκαλίας, διὰ τὸν πλήρη τετρατάξιον κύκλον :

Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία ἀρχαία
 καὶ νέα

Ὡραι

22

Ἐέναι γλῶσσαι καὶ φιλολογίαι (Γαλλικὴ καὶ Ἀγγλικὴ ἢ Γερμανικὴ ἢ Λατινικὴ)	24
Μαθηματικὰ καὶ Ἀλγεβρα	6
Γεωμετρία καὶ γεωμετρικὸν σχέδιον	6
Γεωγραφία σχέδιον, ἀνάγλυφοι χάρται, κλίμα, λαοὶ καὶ συνθήκαι φυσικαὶ τοῦ ὅλου)	6
Ἱστορία (κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον συμ- φώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων)	12
Φιλοσοφικά (Ψυχολογία καὶ Λογικὴ)	6
Ἑγιεινὴ καὶ Νοσηλεία	4
Φυσικὰ ἐπιστήμαι : Φυσιογνωστικά (ζωο- λογία, βοτανικὴ, ἀνθρωπολογία κλπ.)	9
Φυσικὴ καὶ Χημεία	5
Στοιχεῖα πολιτειολογίας καὶ πολιτ. οἰκονομίας	3
Οἰκιακὴ οἰκονομία	3
Θρησκευτικὰ	4
	<hr/> 110

Γ. Γ. Εἰς ταῦτα δεόν νὰ προστεθοῦν ὦραι γυμναστικῆς, μουσικῆς, παιδιῶν, χοροῦ καὶ ἰχνογραφίας καὶ νὰ ὑπολογισθοῦν αἱ ἀντιστοιχίαι τῶν διαφόρων κλάδων!

Ἡ Πρόεδρος

Ἡ Γ. Γραμματεὺς

Α. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥ

Μ. ΣΒΩΛΟΥ

Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία ἀρχαία
 καὶ νέα

22